

Slovo k povzbuzení na úterý 27. října 2020, na úterý 30. týdne v mezidobí
Biblická čtení: Ef 5,21-33; Ž 128; Lk 13,18-21

Milé sestry, milí bratři,

pokračujeme v našich pokusech o rozjímání nad úryvky evangelijními, kdy se nejen snažíme rozjít nad tím, jaký je jejich trvalý duchovní smysl, ale zkusíme se i ptát, co nám ten který úryvek chce sdělit do naší nynější situace. Kdyby taková formulace nevyvolávala poněkud neblahé konotace, tak by se možná mohlo říci, že se pokoušíme číst evangelium „aktualizovaně“, případně dokonce „angažovaně“.

V dnešním úryvku zazněla dvě přirovnání Božího království. Nejprve k hořčičnému zrnku, kde jeho nepatrnost a nenápadnost kontrastuje se silou a schopností vyrůst v košatý keř (Matouš na paralelním místě zaznamenává ještě širší verzi Kristova slova: «je sice menší než všechna semena, ale když vyrostе, je větší než ostatní byliny a je z něho strom»). A pak ke kvasu, který, ač ho je také jen troška, je schopen prokvasit celé těsto.

Semínku i kvásku je tak společné – vedle toho, že jsou malé a zdánlivě nepatrné – dvojí: že jsou živé (v obou případech doslova) a že musí být přijaty, musí zapadnout do půdy i do těsta, aby se mohly rozvinout a vyrůst (a to opět doslova).

Semínko i kvásek jsou – jistě mimo mnoha dalšího – obrazem naší víry, která je počátkem i silou přítomnosti Božího království v nás. Jsou tak metaforou křesťanské víry, která nejenže sama musí být živá a námi lidmi (jako dar) přijatá, ale je v ní přítomný sám živý Kristus. Tajemně, ale skutečně. Víra je vztahem ke Kristu, ale je ještě více jeho přítomností. Proto víra, jak říká sám Pán Ježíš, i hory přenáší a mohutné moruše přesahuje (v těchto případech tedy spíše obrazně). Víra otevírá naše nitro Bohu, víra je Kristovou přítomností, víra má proto Boží živoucí sílu, takovou, která se projeví zvláště ve chvílích těžkých.

Pokud se naše srdce křesťanské víře otevře jako dobrá půda a jako lačné těsto a nechá ji růst a nechá se jí prokvasit, vyrostе z našeho srdce košatý strom života, ne nepodobný keři hořčice, naše srdce se kvašením promění, ochutí a ještě zvětší, zmohutní a nakyne, ne nepodobně těstu v díži.

I tak snad můžeme rozumět dnešním příměrům...

Již z nich je jasné, že ale nejde jen o nás. Z košatého stromu mají mít užitek všichni ptáci, kteří se v jeho větroví uhnízdí, z kvašeného těsta pak všichni, kdo je ochutnají. Z naší víry by mělo mít užitek i celé naše okolí.

Co tyto metafory v praxi znamenají, si umíme asi celkem dobře představit. Chápeme přeci, jak asi vypadá košatý keř či strom, v jehož hustém větroví, v jehož koruně se mohou uhnízdit různí ptáci. A nejen uhnízdit a vyvést svá mláďata, ale i skrýt se před žářem slunce, před větrem a další nepřízní počasí, najít své útočiště a ochranu před různými dravci, nalézt prostě domov. To je metafora toho, co by druzí lidé, zvláště ti bloudící, ohrožení a nemající kam hlavu složit (doslovně i obrazně), měli najít u nás, ve větvích našich vztahů, jen kam dosáhneme. Měli by najít přijetí a útočiště, bezpečí a domov, měli by najít odpočinutí.

Takovým stromem lze chtít a je třeba se snažit být ve všech dobách, protože ve všech dobách a na všech místech jsou kolem nás lidé, nějací ti bloudící ptáci, a spousta možných nepříjemností a nebezpečí. Křesťané, kteří byli obděláni Kristem, kteří se tak stali součástí Božího království, by měli být takovými stromy. Vždyť hned žalm první hovoří o tom, že Boží ctitel se má podobat «pevnému stromu zasazenému u vodních proudů, jehož listí neuvadá».

V dobách, jakou je ta naše, je toto povolání být v Bohu pevným a košatým stromem ale ještě důležitější. Kvůli stále sílící pandemii nemocí, kvůli omezením a karanténám a všem dalším potížím, bolestem a neštěstím (a pochopitelně zdaleka nejen covidovým) se mnozí začínají cítit skutečně jako bloudící, ohrožení a především začínají být strašně sami (někdy opět úplně

doslova), stísnění svým vlastním strachem. Je možná mnohem více bloudících ptáčků, neukotvených lidí než jindy.

Je-li v nás jen trošku síly košatého stromu, poohlédněme se po svém okolí, zda někdo nepotřebuje právě u nás najít útočiště, zda mu je nemůžeme nabídnout, zda mu nemůžeme otevřít svou korunu. Fyzické sociální kontakty je sice potřebné nyní omezovat, abychom zamezili zbytečnému šíření nemoci, ale to nesmí znamenat zpřetrhat sociální vazby docela, zničit mezilidské vztahy, opustit druhé a zavřít se do svého skafandru (třeba někdy i doslova). A také to nesmí znamenat osobní kontakt odmítnout těm, kterým hrozí nějaké daleko větší nebezpečí, nemít ho tam, kde hrozí smrt v různých jiných podobách, než jen nákazou koronavirem. Navíc, když se chce, vždy se dají najít způsoby, jak druhé (epidemiologicky co možná nejbezpečněji) kontaktovat, jak jim poskytnout útočiště, i kdyby to mělo být třeba jen telefonicky anebo v rouškách či respirátorech. Strom, který uzavře své větvoví druhým, dříve nebo později uschne sám.

Podobné je tomu u toho těsta, toho je nyní také zvlášť potřeba. Prokvašené těsto je chutné k jídlu a dává sílu žít těm, kteří se ho najedí. Křesťané, Kristovi následovníci a následovnice, jejichž celý život by měl prokvašet živý kvásek víry Kristovy tajemné přítomnosti (apoštol Pavel říká, že přímo máme být Kristem prokvašeným novým těstem), by tak měli chutnat po Pánu Ježíšovi, chutnat jeho dobrotou, po jeho Božské sladkosti či slanosti. Křesťan (doslova „ten Kristův“) by měl druhým zprostředkovávat Boží sílu žít, žít dál, i navzdory všemu nebezpečí a vší bolesti, žít dobře.

Ve všech svých činech i slovech by měl chtít křesťan tuto Boží chuť dávat ochutnat a Boží sílu zprostředkovávat, ne nepodobně Pánu Ježíšovi. Aby druzí lidé, hladoví a různě zahořklí lidé, kdykoli ochutnají naši přítomnost, pochutnali si skrze nás na Boží dobrotě a načerpali z toho aspoň trošku Boží síly. A že něčeho takového je v dobách hořkých a hladových zvlášť potřeba, o tom nemůže být pochyb.

Proto se zkusme podívat kolem sebe, kdo z našich blízkých i vzdálenějších trpí různými formami hladu, anebo jehož život je příliš bez chuti. Zkusme jim nabídnout trochu sami sebe, Pán Ježíš se nám přeci také dal k jídlu. Kdo z nás se chce druhým dát také nějak k jídlu, i ten najde způsoby, jak to v nynější době epidemicky co nejbezpečněji učinit.

Jedním z projevů životnosti Kristovy přítomnosti ve víře je i apel Božího slova k naší víře patřícího, apel, který nás k něčemu vybízí a dává sílu k naplnění. Nejinak je tomu u dnešního úryvku evangelia.

Kéž se proto dnešním Božím slovem necháme posílit, kéž mu dáme v sobě působit tím, že se pokusíme být stromem a prokvašeným těstem, že toto povolání přijmeme za své. A kéž bychom každého rána své předsevzetí stávat se stále více Kristovým stromem a těstem budeme s prosbou o Boží pomoc obnovovali...